

Uredništvo - uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 4001-4004

Mesečna naročnina 18 lir, za izseljence 31-50 lir,

Cek. rač. - Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate

SLOVENE

SEPTEMBER - 1943

21

TOREK

Vergebliche britische Angriffe bei Salerno

Der Feind abgeschlagen vom Azowschen Meer bis nördlich Smolensk — Schlag gegen einen adriatischen Hafen

Aus dem Führer-Hauptquartier, 20. Sept. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Gegen unsere Front vom Asowschen Meer bis nördlich Smolensk führte der Feind heftige Angriffe, die von unseren Truppen zusammen mit starken Verbänden der Luftwaffe abgeschlagen oder aufgefangen wurden. Dabei gelang es mehreren durchgestossenen feindlichen Kampfgruppen durch sofort eingesetzte Gegenangriffe zu vernichten.

Von der übrigen Ostfront wird nur lebhafte örtliche Kampfteiligkeit gemeldet.

Im Raume von Salerno griffen britische Kräfte unsere Stellungen vergeblich an. Weiter östlich folgt der Feind unseren Bewegungen nur zögernd. Vor der Küste wurde ein feindliches Schnellboot durch Flakfeuer versenkt. Jagd- und

Schnellkampfflugzeuge vernichteten 24 feindliche Flugzeuge.

Deutsche Truppen haben die Insel Sardinien befriedigt und vom Feinde ungestört gerückt. Nur Truppen des Verärrers Badoglio folgten in respektvoller Entfernung den Bewegungen der eigenen Abteilungen. Erst gegen die allerletzten Nachhuten wagten sie verstreut das Feuer zu eröffnen.

Eine kleine Einheit der Kriegsmarine besetzte vor einigen Tagen im entschlossenen Zupacken einen adriatischen Hafen, stellte dort ein grössere Anzahl von Kriegs- und Handelsschiffen sicher und nahm 4000 Soldaten des Badoglioheeres mit dem Oberbefehlshaber und mehreren höheren Stabsoffizieren gefangen. In der Zitadelle der Stadt wurden grosse Waffen- und Munitionsbestände erbeutet.

Brezuspešni angleški napadi pri Salernu

Sovražnik odbit od Azovskega morja do severno od Smolenska — Hiter udar na neko jadransko pristanišče

Iz Führerjevega glavnega štana, 20. sept. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Proti naši fronti od Azovskega morja do severno od Smolenska je sovražnik izvedel silne napade, ki so jih naše čete skupno z močnimi oddelki letalstva odbile ali prestregle. Pri tem so se posrežile s takoj uvedenimi protinapadi uničiti več sovražnih bojnih skupin, ki so se prebile.

Z ostale vzhodne fronte poročajo samo o živahnem vrhovnem bojem delovanju.

Na področju pri Salernu so angleške čete zaman napadale naše postojanke. Da je proti vrhovu sledi sovražnik le oklevalje našim pokretom. Pred obalo je protiletalsko topništvo potopilo sovražni bral

čoln. Lovska in hitra vojna letala so uničila 24 sovražnih letal.

Nemške čete so izpraznile otok Sardinijo po izdanem povelju in nemoteno od sovražnika. Samo čete izdajalca Badoglija so v splošni oddaljenosti sledile pokretom lastnih oddelkov. Šele proti prav zdajnim začetnicam so si upali posamič otvoriti ogenj.

Majhna enota vojne mornarice je pred nekaj dnevi z odločnim udarom zasedla neko luko ob Jadransko in zajela tam večje število vojnih in trgovskih ladij ter ujela 4000 vojakov Badoglijeve armade z vrhovnim poveljnikom in več višjimi štabnimi častniki. V mestni trdnjavi je bilo zaplenjenih mnogo zalog orožja in streliva.

CONTRATTAGGI DI SUCCESSO ALL'EST

Vani attacchi britannici alle posizioni tedesche presso Salerno

Dal Quartier generale del Führer 20 settembre. Il Comando Supremo delle Forze Armate comunica:

Contro il nostro fronte dal Mar d'Azov fino al nord di Smolensk il nemico portava forti attacchi che venivano respinti o trattenuti dalle nostre truppe in unione a forti contingenti della Luftwaffe. Alle nostre truppe riusciva di distruggere mediante tempestivi contrattacchi alcuni gruppi nemici penetrati nelle nostre linee.

Dalle rimanenti parti del fronte si annunzia solamente vivace attività operativa locale.

Nel settore di Salerno forze britanniche attaccavano luvano le nostre posizioni. Più ad oriente il nemico segue indeciso i nostri movimenti. Davanti alla costa un Mas nemico veniva affondato dalla contra-

erea. Velivoli da caccia e rapidi distruggevano 24 aerei nemici.

Truppe tedesche hanno evacuato indisturbate dal nemico l'isola di Sardegna secondo i piani prestabiliti. Solamente le truppe del traditore Badoglio seguivano a rispettabile distanza i movimenti dei singoli reparti. Appena contro le ultime retroguardie osavano singolarmente aprire il fuoco.

Una piccola unità della Marina da Guerra occupava alcuni giorni fa con un deciso colpo di mano un porto adriatico e catturava una grande quantità di navi da guerra e commerciali, facevano prigionieri 4000 soldati dell'Esercito di Badoglio col Comandante in Capo e molti alti ufficiali dello Stato Maggiore. Nella cittadella della città veniva fatto bottino di grande quantità di armi e munizioni.

General Raapke sprejel fašistične oddelke

V soboto, 18. 9. je nemški poveljnik generalmajor Raapke sprejel odposlanstvo fašističnega generala Nischirellija, ki je s tem podredil svoje čete nemškemu poveljstvu. V govoru, polnem močnega vojaškega duha je naglasil generalmajor Raapke brezpogojno gotovost nemške zmage, ki je zagotovljena z nezmanjšano udarno silo nemške vojske.

Sadov te zmage in bodočega miru bodo deležni vsi narodi Evrope, v ko-

likor so po svojih močeh pripravljeni soudeležiti se boja Nemčije za svobodo Evrope, ali jo podpirati.

O nalogah nemških in italijanskih čet, v kolikor se nanašajo na slovensko prebivalstvo, je general jasno izjavil, da je naša skupna naloga najprej ustvariti na tem prostoru mir in red ter živeti in vladati s tukajšnjim slovenskim ljudstvom v najboljšem razumevanju.

Kanadčani so morali rešiti Amerikance

Stockholm, 20. sept. DNB. Kakor koli že se bodo razvijali boji v Salernskem zalivu, vsekakor je železni odpor nemških čet, ki je zadal krivave izgube severnoameriški peti armadi, pokazal amerškemu ljudstvu, da so vsi upi na ceno in lahko zmago proti Nemčiji zgolj sanje Amerikancev. Amerikanci so poleg tega bridko blamirani, ker so jih že dvakrat v sredozemskem prostoru morale angleške čete rešiti pred popolnim uničenjem, sedaj pa so morali Kanadčani rešiti peto armado. Ako bi se v zadnjem trenutku kanadska pomoč ne bila izkazala v zalivu pri Salernu, bi peta armada danes ne obstojala več v Italiji kot borbeno edinico, marveč bi bila uničena ali zajeta, ali pa bi se morala ukrcati in zbežati. Amerikanci se morajo zahvaliti le težkim topovom angleške vojske mornarice ter angleškim četam, ki so jim prišle na pomoč, kajti eicer bi morali zbežati preko morja. — Kanadci, ki so nastopili kot zadnja rešitev, pa vedo, za kaj gre. Angleški tisk je objavil izjavo nekega kanadskega častnika, ki je bil tudi v Dieppu in je dejal: »Kaj smo doživeli pri Salernu, je bilo hudo. Tamkaj smo morali ostati za vsako ceno, dočim smo se lahko pri Dieppu hitro umaknili. Nobena skrivnost pa ni več, kaj mislimo Kanadčani o Dieppu.«

Pred nekaj meseci se je mudila v Stockholmu skupina ameriških častnikov. Med njimi je bil tudi znani politični častnik Raymond Clapper. Takrat je iz njega izžarevalo zaupanje in gotovost v zmago. Isti Clapper pa je sedaj v Washingtonu govoril zelo črnogledno: »Poročila, ki smo jih zadnje dni prejeli iz Italije, morajo končno v Washingtonu zbrisati zmotne predstave, da naj uradni washingtonske vlade končajo svoje

delo ter se odpeljejo domov, ker bo ta vojna itak kmalu končana. Ne — trdi Clapper v nasprotju s svojimi prejšnjimi sanjami — ta vojna bo še dolgo trajala. Samo za zasedbo Italije bomo verjetno morali uporabiti celo zimo, če nas seveda Nemci ne bodo prej vrgli ven.« — Tako gleda na vojno moč, ki je bil pred kratkim še velik optimist. Do tega je prišlo v USA zgolj zato, ker je nemško-italijansko vodstvo bliskovito nastopilo, ko je položaj v Italiji zahteval naglo odločitev. V Ameriki tožijo, ker nemška vojska brani Italijo, prvo odskočno desko v Evropo. Kaj bo šele takrat, ko se bodo morali jankeji zares in resnično boriti?!

Dnevno povelje milici

Rim, 19. sept. Poveljnik fašistične Milice, general Renato Ricci, je izdal pripadnikom fašistične milice dnevno povelje, v katerem pravi:

»Strnite svoje vrste v železni disciplini. Naloga Crnih strajc je, da zopet obnovite čast in slavo Italije pred svetom in pred zgodovino!«

Kje je Badoglio

Alžir, 20. sept. Angleška uradna agencija poroča, da je maršal Badoglio nekje v ozadju angleških in ameriških bojnih črt.

Hore Belisha priznava

Buenos Aires, 20. sept. Bivši angleški vojni minister Hore Belisha je izjavil, da je Nemčija bliskovito posegla v dogodke v Italiji in vso zadevo izvedla po svoje. Vsi dogodki so potekali ugodno za Führerja.

Mussolinijeve besede italijanskemu narodu

Italija se bo po izdaji savojske vladarske hiše zopet dvignila z močjo fašizma in prišla za orožje ob strani Nemčije in Japonske

Berlin, 20. septembra. Predanočnim je imel Mussolini radijski nagovor na italijanski narod. Nagovor so prenašale vse nemške in italijanske radijske postaje. Duce je med drugim dejal:

Crne strajce! Italijani! Italijanki! Po dolgem molku zdaj spet slišite moj glas. Prepričan sem, da boste spoznali glas, ki vas je v hudih dneh tolikokrat vabil in ki je s vami slavil najlepše dni domovine. Potreboval sem nekaj časa, da se duhovno pomirim. Po razdobju duševne osamelosti sem moral priti spet v stik s svetom in njegovimi dogodki.

Nočem se dolgo baviti s predzgodovino. Zadenjam takoj z dogodki 25. julija.

V mojem, po dogodkih razgibanem življenju se mi je pripetila najbolj neverjetna in gotovo najhujša dogodivščina. Ko sem 25. julija šel h kralju zaradi važnih odločitev, ta moj razgovor s kraljem ni trajal niti 20 minut. Prav za prav je bil vsak razgovor nemogoč, kajti sklepil so bili še storjeni. Zgodilo se je že, da je moral v vojni in miru kak minister odstopiti, da je bil kak general odstavljen, ni pa bilo še nikjer slišati, da bi bil mož, ki je kakor jaz nad 20 let, v popolni zvestobi služil svojemu vladarju in domovini, prijet na stopnišču kraljeve zasebne hiše, češ da ga je treba zavarovati. Vlačili so me od vojašnice do vojašnice. Imel sem takoj vtis, da gre za nekaj povsem drugega. Ta vtis se je še povečal, ko so me iz Rima prepeljali na otok Ponzo, in bil sem dočela na jasnem, za kaj gre, ko so me od tam prepeljali na otok Santa Maddalena in od ondod v planinski hotel na gorskem masivu Gran Sasso, kakor je to določal načrt za izročitev moje osebe Anglosasom.

Imel sem neomajno zavest, da bo, čeprav sem bil dočela odrezan od zunanjega sveta, Hitler kljub temu poskrbel za mojo osebo, bolj bratsko kakor tovariško. Predital sem čudovita dela Nietzschejeva, ki sta mi jih svojačeno podarila Hitler in Göring. In spoznal sem, da ima beseda zvestoba globlji pomen, rekli bi večni pomen, ki izraža nemško dušo. Prepričan sem bil, da bom sam deležen te resnice.

Ker sem poznal pogoje za kapitulacijo, nisem dvomil o tem, kaj določa čl. 12. tega pogoja. Visok uradnik mi je povedal, da me imajo za talca, toda v noči od 12. na 13. septembra sem bil prepričan, da me sovražniki nikdar ne bodo dobili živega v svoje roke.

Zadnji dan pred dogovorjeno izročitvijo sovražnikom sem proti 14 opazil prve padalce. Kmalu nato so prišli še drugi in spoznal sem, da so nastopili moje, odločeni, da starejo vsak odpor. Močtivo, ki me je strahlo, se je tega prav tako zavedalo in se ni upiralo. Ves udar je bil vzor organizacije in odločnega nastopa Nemcev, ki bo ostal v zgodovini edinstven in bo postal legenda.

S tem zaključujem opis dogodkov, ki bi jih lahko označil kot dramo moje osebe. Vendar je vse to le malenkostna dogodivščina v primeri s strašno žalostjo, v katero je pahnila izdajalska vlada 25. julija italijanski narod. Neverni optimisti in še celo fašisti niso mogli imeti za možno, da bi sploh mogel obstajati tako katastrofalen nalet proti stranki, režimu in narodu. Toda ukrepi, ki so bili izdani po 25. juliju, dokazujejo, da so hoteli uničiti 20 let dela. Izbrisati 20 let slave, ki je dala domovini imperij in do tedaj nesluteno veličino. Lahko se danes, sprčo razvoja vojne, ki se nadaljuje, iščejo možnosti kompromisa in opravičilo za one, ki nosijo odgovornost, toda oni, ki so udarili na stranko, so prav isti lenuhi, ki so se v začetku skušali zavirati socialni napredek, so prav isti, ki so vedno zavirali pohod fašistične revolucije in napore režima ter skušali zmanjšati njegove uspehe.

Dočim smo mi svojo dolžnost vedno izpolnjevali in prevzeli za svoje delo vso odgovornost, si moramo priti na jasno, kako je z drugimi. Pričeti moramo pri državnem poglavarju, ki je nosil najvišjo odgovornost, a ni odstopil, kakor je to veljala Italijanov pričakovala. Tudi on mora biti po klican na odgovor. Njegova dinastija je bila med glavnimi čilnici malodružja in protinemske propagande. Sovražnik je to v svojih špekulacijah dobro upošteval. Prestolonaslednik, ki je prevzel poveljstvo nad južno armado, se sploh ni nikdar prikazal na bojišče. Prepričan sem, da je bila Savojska vladarska hiša že ves čas pripravljena na izdajo, ki jo je nato izvedel Badoglio z onimi generali in izdajalci iz vrst fašistične stranke, ki so z njim sklepali zaroto.

Nobenega dvoma ni, da je bil Badoglio takoj po moji aretaciji pooblaščen za pogajanja za premirje. Pogajanja pa so se bržkone začela že pred mojo aretacijo. Kralj se ni ustrašil podlo izdati Nemčijo in je po podpisu premirja tajil, da bi sploh bila taka pogajanja. Pri tem drži, da sem vladarski dom pred 20 leti jaz rešil pred zlomom. Sedaj pa je njegova vlada prav po ustavi iz l. 1848 vzpostavila »savojsčine« v znamenju obsednega stanja na koncilah bajonetov. To je najhujša izdaja, kar jih pomeni zgodovina, izdaja, ki je privolila tudi v to, da se izroči moja oseba sovražniku.

Kar se tiče pogojev kapitulacije, ki naj bi bili velikujoči, so v resnici najbolj kruti, kar si jih je mogoče misliti. Kralj ni ugovarjal niti proti oni točki kapitulacijske pogodbe, ki določa izročitev moje osebe sovražniku. Zgolj v strahu za svojo krono je pahnil Italijo v zmedo, sramoto in bačo. Po vseh celinah od skrajne vzhod-

ne Azije do Amerike bodo sedaj vedeli, kaj pomeni sklepati pogodbe s Savojsko hišo. Tudi sovražniki, ki so vsilili to sramotno kapitulacijo, ne skrivajo svojega zaničevanja. Odslej bodo dvomili v vsakega Italijana, čeprav je za to izdajstvo kriva le skupina odgovornih ljudi. Lahko se zgodi, da bo vsak Italijan celo v svojem privatnem življenju zaradi tega osumnjen in zaničevan. Moramo si biti na jasnem, da je prizadela ta sramota vsakega posameznega Italijana.

S tem, da smo izgubili svojo čast, smo izgubili morda za vedno tudi vse ono ozemlje, ki smo ga v tej vojni pridobili na Jadrano, na Jonskem in Egejskem morju, v Južni Franciji in na Balkanu. A ne le to, nič sramotnejšega ni, kakor armada, ki jo je, ponizano in prepričano samo sebi, od danes do jutri razorožil njen lastni zaveznik. To ponizanje je zadelo vojake, ki so se na tolikih bojiščih na strani nemških zaveznikov junaksko borili. Tudi na pokopališčih v Rusiji in po drugih bojiščih, kjer spe Nemei in Italijani skupno poslednje spanje, morajo občutiti to sramoto. Vlada, ki je tako globoko padla, je izdala vse Italijane in postavila na laž vse njihove živce.

Italijanska mornarica, ki smo jo s toliko ljubeznijo gradili vseh 20 let, je bila izročena sovražniku na otoku Malti, na isti Malti, ki je glavni steber angleškega imperikalizma v Sredozemlju in od koder so se stalno ogražali življenjski interesi Italije. Le letalstvo je moglo rešiti bistveni del svojih letal, a taktično tudi ne pomeni nič več. To je podlost, na katero je opozoril tudi Hitler v svojem zadnjem govoru, ki je odžagal Badoglijevo izdajstvo, ki je po kapitulaciji dal še nadalje bombardirati velika in majhna mesta v južni Italiji, da bi prevaril Nemece.

Ni fašizem izdal monarhije, nego je monarhija izdala fašizem. Ta izdaja je povzročila, da nihče več ne more zaupati v monarhijo Italije. Kadar monarhija ne izpolni svoje zgodovinske naloge, izgubi pravico do nadaljnje obstoja. Miselni temelji Italije je bil vedno bolj republikanski kakor monarhistični. Republikanska sloga je bila, ki se je morala boriti proti monarhiji tako v Italiji kakor drugod po svetu, v Italiji zlasti v dobi velikega Mazzinija.

Država, ki je hočemo na novo urediti, mora biti nacionalna in socialna v najširšem pomenu besede in fašistična, kakor je bila ob njegovem začetku. V prepričanju, da je naš pokret neustavljiv, postavljam naslednje zahteve:

Anordnungen - Uradni razglasi - Ordinanze

Der Standortnachrichtendienst teilt mit:

Ab Montag, den 20. 9. 1943, werden die Rundfunkempfänger der Laibacher Bevölkerung von der Plombierung der Mittelwelle befreit. Plombierung der Lang- und Kurzwelle bleibt.

Von den Radiogeschäften ergibt einseil Aufforderung an die Besitzer, wenn die Geräte zur Entplombierung der Mittelwelle einzuliefern sind.

Für die Entplombierung der Mittelwelle werden 30 Lire erhoben. Auch diejenigen Besitzer, die ihre Plomben selbst entfernt haben, müssen ihre Geräte einliefern.

Alle italienischen Staatsangehörigen sind der Plombierung unterworfen.

Ausländer sind von der Plombierung befreit, sie können gegen Vorweis ihres Passes eventuelle Plombierungen abnehmen lassen.

Alle italienischen Staatsangehörigen, die bisher von der Plombierung befreit waren, haben ihre Geräte ebenfalls nach der neuen Art plombieren zu lassen, soweit ihnen bis 30. September 1943 keine Bewilligung für vollkommen freigelegte Geräte zugeht.

Neubewilligungen für Rundfunkempfänger sind von jetzt ab bei der Post einzuweisen.

Kind Entreffen der Bewilligung wird von den Radiogeschäften der Empfänger plombiert ausgehändigt.

Die Gebühren für die Neuplombierung bisher freier Apparate richten sich nach der Art des Gerätes.

Alle Gesetze und Verordnungen, die von den italienischen Behörden erlassen wurden, sind auch weiterhin strengstens zu befolgen.

Die Arbeiterschaft wird besonders darauf aufmerksam gemacht, dass die Verordnung über die zivile Mobilisierung auch weiterhin in Kraft bleibt.

Wer die Bestimmungen über die Zivilmobilisierung nicht befolgt, wird vom Militärgericht bestraft.

Der Standortoffizier.

Krajevni obveščevalni častnik objavlja:

Od ponedeljka, dne 20. septembra t. l., bodo radijski prejemniki ljubljanskega prebivalstva oproščeni plombiranja srednjih valov na svojih prejemnikih. Plombiranje dolgih in kratkih valov ostane v veljavi.

Trgovci z radijskimi aparati bodo lastnikom posamič pošiljali poziva, kdaj je treba prejemnike dostaviti zaradi razplombiranja srednjih valov. Za to delo bo treba plačati 30 lir. Tudi oni lastniki aparatov, ki so svoje plombe odstranili sami, morajo aparate dostaviti trgovcem.

Vsi italijanski državljani so prav tako dolžni izvesti plombiranje aparatov.

Tuji so plombiranje oproščeni in lahko s predložitvijo potnega lista dosežejo tudi morebitno razplombiranje aparata.

Vsi italijanski državljani, ki so bili do zdaj plombiranja oproščeni, morajo prav tako dati svoje aparate na novo plombirati, če do 30. septembra t. l. ne bodo prejeli dovoljenja za uporabo popolnoma neplombiranih aparatov.

1. Prijeli bomo spet orožje ob strani Nemčije, Japonske in ostalih zaveznikov. Samo kri lahko izbrise sramoto v zgodovini naše domovine.

2. Takoj bomo obnovili naše oboroženo silo, ki naj se zbere okrog naše narodne milice. Samo kdor nosi orožje in se bori z vero, ne misli na obseg in težo živca, ter lahko zmaga.

3. Odstraniti moramo vse izdajalce, v prvi vrsti one, ki so dne 25. julija ob 21.30 priznali izdajalsko vlado in stopili na stran sovražnika.

4. Uničiti moramo zajedalsko bogatstvo, ustvariti socialno vitoštvo, da bomo mogli postaviti delo končno za predmet državne gospodarske in neporušne osnove države.

Crne strajce in njih zvesti pristani v vsej Italiji! Vabim vas spet k delu in orožju. Veselje sovražnika nad kapitulacijo Italije ne pomeni, da bi imeli zmago že v žepu. Velika Nemčija, Japonska in ostali zavezniki se bodo borili do končne zmage in niti za hip ne mislijo na kapitulacijo.

Crne strajce! Obnovite svoje bataljone, ki so že toliko storili za domovino! Mladi fašisti, strnite se v divizije, ki so se tako junaksko borile! Bojevnik, ki vas nasproti nikovi napadi niso mogli nikdar zločiti, ki ste prenašali vse težkoče, dvignite se in podprite našo domovino, da bomo na njenih tleh obnovili njeno slavo! Italijanski letalci, dvignite svoja zmagoslavna krila v borbi ob strani nemških tovarišev, da bodo sovražniki tem težje in tem brezuspešneje napadali Italijanska mesta! Fašistične žene, lotite se zopet svojega podelnega delovanja in pomagajte pri delu, ki je ljudstvu tako zelo potrebno!

Kmetovalci, delavci, obrtniki, uradniki! Država, ki bo nastala iz tega boja, iz tega nadčloveškega napora, bo naša država. Branite jo, da je nihče več ne bo mogel spraviti v nevarnost. Naš pogum, naša volja in naša vera bodo dali Italiji novo božičnost, novo življenjsko zmožnost in prvo mesto pod soncem. Pretvorite to upanje v trdno resničnost.

Naj živi Italija! Naj živi Fašistična republika stranka!

Duce pri Führerju

Berlin, 20. sept. Iz Führerjevega glavnega štana poročajo: Duce je takoj po svoji osvoboditvi bil na večernem obisku pri Führerju v njegovem glavnem stanu.

Nova dovoljenja za poslušanje radija je treba odslej zaprositi pri poštni upravi, po prejetem dovoljenju bodo prejemniki prejeli radijske aparate iz plombirane od trgovcev z radiji.

Pristojbina za novo plombiranje do sedaj neplombiranih aparatov se določi po vrsti aparata.

Vsi zakoni in uredba, ki so bili izdani od italijanskih oblasti, so morajo tudi v bodoče najstrože izvajati.

Zaposlene osebe se posebno opozarja na to, da ostane uredba o civilni mobilizaciji še nadalje v veljavi.

Kdor se ne bi ravnal po določbah uredb o civilni mobilizaciji, bo kaznovan po nemškem vojaškem sodišču.

Službojuči oficir.

L'ufficiale addetto alle notizie comunica: Da lunedì 20 settembre 1943 gli apparecchi radiofonici della popolazione di Lubiana sono esonerati dalla piombatura sulle onde medio.

Le officine radio avvertiranno i singoli proprietari quando questi debbono portare gli apparecchi per l'eliminazione dei piombi sulle onde medio.

Per l'eliminazione dei piombi sulle onde medio bisogna pagare 30 lire. Anche i proprietari i quali avessero eliminato i piombi da soli, debbono portare i loro apparecchi nelle officine radio.

Tutti i cittadini italiani sono obbligati di fare bloccare i loro apparecchi.

Gli stranieri sono esonerati dal bloccaggio e possono, presentando il loro passaporto, chiedere lo sbloccamento dei piombi eventualmente già effettuati.

Tutti i cittadini italiani, a cui finora era concesso l'esonero della piombatura, debbono pure, secondo la nuova ordinanza, fare piombare i loro apparecchi, salvo di ottenere entro il 30 settembre 1943 il permesso per gli apparecchi completamente liberi.

Le domande per i nuovi permessi radio d'ora in poi debbono essere presentate alla posta. Dopo il rilascio dell'autorizzazione, le officine radio consiglieranno gli apparecchi già nello stato sbloccato.

Le tasse per il nuovo bloccaggio degli apparecchi finora esonerati, verranno calcolate secondo il tipo dell'apparecchio.

Tutte le leggi e ordinanze, rilasciate dalla Autorità italiana, devono essere, anche d'ora in poi severamente osservate.

Per i lavoratori e impiegati è particolarmente da sottolineare che l'Ordinanza sulla mobilitazione civile continua a rimanere in vigore.

Celoro che non ottempereranno alle disposizioni sulla mobilitazione civile saranno puniti dal Tribunale di guerra germanici.

L'ufficiale di piazza.

Živilske nakaznice za oktober

V torek, 21. septembra, bodo raznašalec mestnega preskrbovalnega urada začeli dostavljati nakaznice za mesec oktober strankam kar po hišah in stanovanjih.

S posebnim poudarkom opozarjamo prebivalstvo, da je upravičen do dobivanja živilskih nakaznic samo oni, ki so dejansko nahajali v Ljubljani. Tudi začasno odsotni nimajo pravice do živilske nakaznice ter jo bodo dobili v uradu mestnega preskrbovalnega urada v I. nadstropju palače Bata, čim se vrnejo v Ljubljano. Še posebej pa opominjamo stranke, da so družinski glavari ali člani družine, ki bodo prevzeli živilske nakaznice in potrdili njih prejem, popolnoma odgovorni, da so člani, za katere so prevzeli živilske nakaznice, dejansko v Ljubljani.

Obenem pa opozarjamo občinstvo na težke posledice, ki bodo zdale vsakogar, kdor bi prevzel živilsko nakaznico za osebo, ki ni v Ljubljani. Za osebo, ki se ne nahaja v Ljubljani, mora družinski glavari ali člani družine, ki prevzame živilske nakaznice, nakaznico odtodno osebo vrniti do stavilnice in to vpisati v zadevno rubriko seznama. Da je treba vsako vrnjeno nakaznico posebej vpisati, na to še posebno opozarjamo občinstvo, naj pri vračanju kart natančno pazi, ker bo vsak odgovoren za toliko kart, za kolikor je potrdil prejem. Če bi stranka živilsko nakaznico vrnila, a bi tega ne vpisala niti sama niti raznašalec, je pač odgovorna za toliko nakaznic kot jih je v seznamu vpisanih.

Raznašalec so dobili nalog, naj izroči živilske nakaznice samo članom družine, ne pa tudi drugim tujim osebam. Zato vabimo občinstvo, naj bo po 21. septembru vedno vsaj en član družine doma, dokler družina ne prevzame nakaznic.

Samci, ki niso člani družin ter imajo svoja samostojna stanovanja, naj napišejo na vrata stanovanja, kje so v službi ali kje jih je mogoče zanesljivo najti. Če tudi tam ne bodo dosegljivi, bodo raznašalec živilske nakaznice vrnil uradu, kjer jih bodo lahko dobili upravičenci sami.

Za informacijo sporočamo, da bodo živilske nakaznice dostavljene tako, da pridejo najprej na vrsto ulice z začetno črko A in tako dalje po abecednem redu.

Začetek dela Nemškega lektorata v Ljubljani

V soboto popoldne je zopet začel Nemški lektorat v Ljubljani s svojimi kino-predstavami, s katerimi je prenehal pred poletnimi. To so zanimive predvsem po najnovejšem filmskem dnevniku ter po kulturnih filmih. Tudi tokrat je bil dnevnik zanimiv, saj je predstavil pohod SS skozi Prago, tekmovalne jadralske letal v neki nemški šoli, predvsem pa so zanimale slike s vzhodnega bojišča, ko smo lahko opazovali strahote vzhodnega bojišča ter nemški napori v boju s sovražnikom, zlasti pa neomajno voljo do življenja v teh veselih fantih. Kulturni film pa je predstavljaval Florencia spomlad ter je bil govoren v francosčini. Zanimiv film je pokazal vse bogastvo tega slavnega Dantejevega mesta ob Arnu, čudovitost njegovih svetilšč in plinokotek ter živahnost življenja in svežost pokrajine sredi evetja.

Tako je Nemški lektorat v Ljubljani, ki ga vodi ravnatelj v p. dr. H. Swoboda, začel zopet svoje delavnosti a kino-predstavami, s predavanji pa bo začel v oktobru. Kakor vemo, so na sporedu predavanja predsednika iz zgodovine stare Ljubljane ter skriptna predavanja o znamenitih moških, zlasti glasbenih (Wagner itd.), dalje predavanja o filozofiji, kakor n. pr. prof. Mantuani o Marku Avreliju, o Kantu itd. ter predavanja o kulturnih zadevah, ki jih bodo obravnavali nemški lektorji iz drugih mest v takem slogu kakor lani.

Kupite knjigo »MARTIN KRPAN«

Koledar

Torek, 21. kimovec: Matej, apostol in evangelist; Ifigenija, devica; Aleksander, škof in mučenec.

Sreda, 22. kimovec: Tomaž Vilanovski, škof; Mavričij, mučenec; Digna, devica in mučenica.

Lunina sprememba: 21. kimovec zadnji krajec ob 8.06. Herschel napoveduje sprememljivo vreme.

Naročite se tako

na svetovno znani roman

»IVANHOE«

ki bo izšel s 205 krasnimi slikami 1. oktobra.

Knjiga bo veljala:

broširana 35 lir
v polplatno vezana . . 45 lir
v celo platno vezana na najfinem papirju . . 80 lir

Naročniki »Slovenec« in »Domoljub«, ki plačajo knjigo vsaj do 5. oktobra, dobe broširano za 30 lir, v polplatno vezano za 40 lir.

V Ljubljani se sprejemajo naročila in plačila v veži Ljudske tiskarne pri vratarju.

Zgodovinski paberki

20. kimovec:

I. 1870. so čete Viktorja Emanuela zasledile Rim. Ko je julija 1. 1870. izbruhnila vojna med Nemci in Francozi, je Napoleon III. odpoklical iz Italije čete, ki so varovale zadnje ostanke papeževе države pred Italijani. Po padcu cesarstva se je italijanska vlada odločila, da nastopi za osvoboditev Rima. Nekaj tednov prej pa se je zaključil vesoljni cerkveni zbor, ki ga je bil sklical papež Pij IX., pokazal je svetu veličasten dokaz moči in ugleda papeštva. Viktor Emanuel je obiskal papeža in ga skušal pregovoriti, naj se prostovoljno odreče posvečeni oblasti. Ko je papež to odklonil, so čete vkrakale v Rim.

21. kimovec:

I. 1832. je umrl prvak romantike slaven pisatelj zgodovinskih romanov Walter Scott. Po poklicu je bil sodnik, čestit gentleman in konservativni protestant; marljiv in filistrsko natančen, ki ga nobena strast ni spravila s poti. Bil je potomce stare škotske družine in je z rodoljubnim ponosom gorel za domovino. Priljubljen je bil tudi in pastirjem, zbiral balade in stare pripovedi, zgradil si gostoljuben grad Abbotsford in oživil v njem srednjeveški roman-tič, da mu je v zidov in v dvorinah, podobnih stranskim muzejem, dihalo kakor živa sedanost; tako realistično jo je tudi slikal. Scotta najslavnejši roman Ivanhoe je preveden tudi v slovenščino in bo izšel v kratkem v novi knjigi s 205 slikami.

Izšla je zadnja knjiga drugega letnika »Slovenčeve knjižnice«

»Peli so jih mati moja«

zbirka slovenskih pripovednih pesmi, ki jih je uredil pesnik Severin Sali in bogato ilustriral Jože Beranek. Brez te knjige ne sme ostati nobena slovenska družina, zlasti pa tam ne, kjer, so šolarji ali pa dijaki. Dosedanji naročniki! Obnovite naročnino za tretji letnik »Slovenčeve knjižnice« čimprej!

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gospa Frančiška Marinčič, posestnica. Pogreb bo v torek, 21. septembra, ob pol treh popoldne iz kapelice sv. Jožefa na Zalah k Sv. Križu. — Umrla je gospa Nežika Rozman. Pogreb bo v torek ob 3 popoldne z Zal na pokopališču k Sv. Križu. — Naj v miru počivata! Zalujoci naše iskreno sožalje!

Sončna kvatrna nedelja

Stari očanci in vremenarji radi zatrjujejo, da prinašajo jesenske kvatre dež, da nastopi deževje, kar se je navadno primorilo druga leta, toda letošnje kvatre so napravile izjemo in nam naklonile izredno lepo in sončno vreme. Tudi kvatrna nedelja nas je razveselila s soncem in prijetnim vremenom. Se so se kopale pojavljali na progeth kopališčih ter se prijetno sončili. Ljubljanci, ki se posvečajo skrivnostim jesenske narave, pa so porabili nedeljsko popoldne za kratke izlete. Mnogim se je pri-ljubil izlet po raznih ljubljanskih travnikih v Trnovem in na Barju. Nekateri izletniki delajo izlete v smeri po Ižanski cesti proti lesenemu mostu, ki vodi čez

Do sedaj je bilo lepo vreme

Pretekli teden je pokazal prav zadovoljivo vremensko bilanco, saj smo imeli lepo dneve, ko je pritiskala prav huda vročina. Ta je močno vplivala v prvi vrsti na naglo zorenje grozdja, ki je postalo izredno sladko. Letos je domače grozdje mnogo prej dozorelo kot prejšnja leta, ker ne dela težav deževje. Grozdne jagode so zelo sladke, kar kaže, da imajo mnogo sladkorja. Lepo vreme je vladalo v soboto in prav tako v nedeljo, ko se je dnevna temperatura spet dvignila visoko. Bil je vroč dan. Najvišja temperatura je bila +28.4 stopinje Celzija, to sredi mesta na univerzi. V nedeljo zjutraj je bilo megleno, prav tako v ponedeljek zjutraj, ko je na Barju valovila voš ur gosta in visoka megla. Jutranji temperatura minimum v ponedeljek +14.6 stopinje. Barometer je v ponedeljek padel na 761.6 mm. Že v nedeljo proti večeru se je nebo močno pooblačilo, mnogi so pričakovali, da doblimo dež noč dež. Toda močan sever je oblake razgнал. Tudi v ponedeljek zjutraj je bilo delno oblačno, nekoliko hladno. Padec zračnega pritiska, dvig dnevne temperature kaže na to, da bo kmalu nastopila sprememba vremena.

Šolske vesti

— Lektenturnov zavod. Vpisovanje v ljudsko šolo bo še v torek, 21. septembra, od 8-12. Učence novinke predlože za vpis v prvi razred družinski knjižnici ali rojstni list in potrdilo o cepljenju proti kozam in davici. Ostale učenke predlože zadnje spričevalo. Šolska sv. masa bo v soboto, 9. oktobra, ob 8 v domači kapeli. V ponedeljek, 11. oktobra, reden pouk, ako ne bo drugega obvestila.

— Na uršulnski ljudski šoli bo vpisovanje še v torek, 21. septembra od 8-12 v I. nadstr. Za vpis v I. razred je potrebna družinska knjižnica, potrdilo o cepljenju proti davici in proti kozam, za ostale razrede pa spričevalo prejšnjega leta.

— Na šoli Glasbene Matice bo deloval tudi v letošnjem šolskem letu šolski zbor pod vodstvom ravnatelja Poliča. Namen šolskega zbora je, dati pravilno podlago za zborovo petje sploh. Ravnateljstvo vabi mladino, ki je že odmlatila, da nastopi v zbor, ki bo začel s vajami prve dni meseca oktobra. Pouk je brezplačen. Prijavitelj se je do 28. t. m. v pisarni Glasbene Matice.

V svojem najlepšem delu »CITADELA« daje CRONIN

umetniško zrelo in človečansko prete-sljivo zgodbo z zdravika in podobo »visoke družbe«

Roman stane vezan Lir 75.—

Ljudska knjigarna »Naša knjiga«

v Ljubljani,

Pred škojlo 5 — — Miklošičeva 5

— Osebnе izkaznice. Mestno poglavarstvo vabi vse one moške in ženske osebe, ki so vložile prošnje za osebne izkaznice, naj po nove osebne izkaznice pridejo čimprej v odsek za osebne izkaznice v pred-sobu št. 4, I. nadstropje, nad trgovino mestne elektrarne na magistratu. Vse nove osebne izkaznice, ki so stranke zanje dole-gle vložile prošnje, so že izdelane in strankam na razpolago.

— Lekarne. Nočno službo imajo lekarnе: mr. Šušnik, Marjini trg 5; mr. Deu-Klanj-šek, Cesta Arlele Roe 4, in mr. Bohine ded., Cesta 29. oktobra 31.

— Seznam davčnih osnov arhitektov, geometrov in stavbenikov bodo razgrnjeni do 6. oktobra t. l. v mestnem odpravnistvu v III. nadstropju magistratne hiše za vodnjakom.

— Elektrodelavnice državnih železnic v Ljubljani sprejme na delo elektromonterje. Predstaviti se je v računski pisarni elektro-delavnice v novem poslojpu na glavnem kolodvoru.

V vsako družino spada »MARTIN KRPAN«

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu

Z odlokom 8. februarja št. 364-19 je Vi-soki Komisariat za Ljubljansko pokrajino dne 18. septembra t. l. določil za tržno blago v Ljubljani najvišje cene, ki veljajo od po-nedeljka, 20. septembra 1945. zjutraj dalje do objave novega cenika.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje:

Zelnate glave na drobno (pod 30 kg) 1.50 lire; kisló zelje 4 L; kislá repa 2.50 L; ohrovt 3 L; domača cvetača 3.35 L nove ko-lerabice 3 L; nova repa brez listov 2 L; rdeča pesa brez listov 3 L; radič 3.70 L; glavna solata 3.30 L; endivija 3 L; špi-nača 3.30 L; krah 3.60 L; stročji fižol 6.15 L; rdeča in bela redkvice 3 L; bučke 3.70 L; buče 2 L; kumare 2.50 kumarice za vla-ganje — 30 komadov na kilogram — 6 L; kumarice za vlaganje — 125 komadov na kilo-gram — 9 L; novi krompir 2.10 L; rabar-bara 4 L; šopek zelenjave za juho 0.50 L;

petušji 4 L; nova čebula 2 L; šalota 3 L; česen 6 L; paradizniki 2.60 L; zelena pa-prika 3.60 L; rdeče korenje brez zelenja 3 L; osuščeni hren 4 L; robidnice 6 L; maline 10 L; namizna jabolka 5 L; jabolka za kuho 3.30 L; bruske I. vrste 4.50 L; bruske II. vr-ste 3.30 L; domače breskve 3 L; silve in češnje 4 L; liter listok 4 L; kilogram jur-kov, zdravo in čisto blago, 12 L; jajca 2.50 L komad.

Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Opozarjamo pa, da vse te cene veljajo samo za blago, pridelano v Ljubljanski pokrajini, ker je za blago, uvo-ženo iz drugih pokrajin v veljavni cenik za zelenjavo in sadje št. 15 na rožnem papirju.

Posebno pa opozarjamo prodajalce in prodajalce, da mora biti po teh cenah na-prodaj vse blago zdravo, otrebljeno in v ta-ken stanju, kakor je opisano v ceniku. Vsa površina mora biti osušena in oprana, vendar pa ne več mokra ali namočena, paš pa sveža.

Prodaja racionir. predmetov

Vabljo se združenja (Združenje trgovcev, Združenje industrijev in obrtnikov) da opo-zorijo svoje člane, da se suknja, oblačilnih predmetov, pletenin, obutve in sploh vsa-kršnega racioniranega predmeta ne sme pro-dajati nobeni osebi, brez vsake izjeme, razen onim, ki imajo oblačilno nakaznico in le proti odteljenju predpisanih odrezkov. Kakor predpis, ki urejajo porazdelitev oblačilnih predmetov, ostanejo neizpremenjene v velja-vi tudi vse navedbe v splošnem, ki urejajo proizvodnjo, prodajo in potrošnjo kontroli-ranih predmetov. Istočasno se obveščate, da se pripravljajo objava odredbe, po kateri bo veljavnost oblačilnih nakaznic podaljšana do 30. junija 1944. — Pokrajinski svet korporaci-j, Ljubljana.

Gospodarstveniki, uradniki denarnih zavodov itd., ku-pite si knjigo zbirke »Svet«

»DENAR«

spisal dr. Vl. Murko

Knjiga je ilustrirana z okoli 470 slikami in nudi pregled nastanka denarja do da-našnjih dni! Brez te knjige naj nihče ne ostane. Naslednja knjiga zbirke »Svet« bo »LADJE«.

Polzvedovanja

Moško uro sem našel v soboto popoldne v Tavčarjevi ulici. Dobi se pri Senegačnik, Cesta v Mestni log 53.

Ključ se bili najdeni na Rešjevi cesti. Dobil se v upravi »Slovenec«.

Rečna oseba je zgubila večjo vsoto de-narja od kolovozar, po Slovenski in Reš-jevi cesti do Mestnega trga. Denar ni nje-na last. Pošten najditelj naj odda denar upravi »Slovenec«.

Na Bleiweisovi cesti je bil najden el-lindrični ključ znamke Zeis Ikon. Dobi se ga v pisarni tvrdke Schneider & Verovšek proti navedbi številke.

Našel se je v Zvezdi na klopi kop klju-čev. Pokorn, Gosposka ul. 3-III., desno.

Umrla nam je draga mati, gospa

Rozman Nežika

Pogreb bo v torek, dne 21. septem-bra 1945, ob 3 popoldne z Zal.

Ljubljana, 19. septembra 1945.

Zalujoci:

ROZMAN MIHA, mož; JOZE, sin

Umrla nam je naša ljubljena mama, stara mama, sestra, teta in tačča, gospa

Frančiška Marinčič

posestnica

Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne 21. septembra 1945, ob pol treh popoldne z Zal, iz kapel sv. Jožefa k Sv. Križu.

Ljubljana, 19. septembra 1945.

Zalujoci:

JOZEFA, hčerka; MATEJ, ANTON, FRANC LUDVIK, sinovi, in ostale sorodstvo.

MOLITEV NA GORI

Vinko Beličič

Novela

30

»Letos jih je osem vseh skupaj in trije med njimi so maturantje. A jaz ne morem več sama gospodinjiti. Zdaj je že dolgo nečakinja tula.«
»Koliko ste pa že stari?«
»Hej, se je vzradostila, še štiri leta mi bo dal ljubi Bog, pa jih ne bom imela nič manj kakor dvetdeset.«
Barbkin obraz je drhtel v svetlem zadovoljstvu. Kanarček v kletki nad omaro je veselo poskočil v palčke na palčko in zaviskal svojo pesem.
»Oh, gospod Janko, pridite še kdaj...«
»Bom, in če boste imeli spet ka-kega Rušiča, ga bo že jaz za usale.«
»O, če ne bo hušji, kakor ste bili vi...«
Stisnil ji je hladno, uvelo roko, se nasmehnil in odšel. Živčav v sosedni sobi je utihnil na mah in Petrušič je čutil, kako skozi okna gledajo za njim.

V.
Po vseh cerkvah in cerkvah so zvonili zvonovi. Po vseh pokopališčih, razkošnih s svojimi grobnicami, venci, spomeniki in križi, ubožnih z nevo-njnim jesenskim cvetjem, kjer je grob enak grobu, so migljale sveče.

drhte pred vlažno temo v noči na Verne duše.

Petrušičin grob pri Svetem Jakobu je bil najmlajši, ves v lučkah in v krizantemah. Janko in Tina sta za-mišljeno zrla v gomilo, ki ju je ločila od matere. Redke besede, ki sta jih spregovorila, so se sukale ob časih in ob dogodkih, ki so bili tesno povezani s pokojnico.

Noč je bila hladna in rahlo megla-na, vendar se je pokopališče Svete Magdalene iz Tušenovega dola, postavl-jeno sredi vaskega polja, bleščalo ko goreče jezercce. Daleč doli za gozdom se je lepo videl sij farnega pokopališ-ča v Vojni vasi, kakor bi žarel v noči skrivnostni zaklad.

Zvonovi so se ubrano zlivali v eno samo otožno misel o rajnih, ki živijo v večnih pokrajinah onega sveta, ka-mor se vsak človek tako brani iti... Boji se iti, pogled na lobanjo, na ve-like, prazne očesne votline ga navda-ja z grozo in žalostjo... Mlilo zvonje-nje po podružnicah se je družilo v sladko melodijo pozabe in miru, to-lažbe in utuhe, v čudovito lepo hval-nico božji pravičnosti, da smrt neiz-prosno zenači, kar je življenje glasno

razlikovalo in ločilo.

Janko se je vrnil z Otavic. Njego-vo življenje bi enolično in vsakdanje teklo dalje, če se ne bi v gimnazij-skem učiteljskem zboru zgodila majh-na sprememba... neznatna spremem-ba.

Novi kapiteljski vikar Marko Zleh-nik bo poučeval verouk v prvih dveh razredih, ker stari katehet več ne zmore vsega zavoda.

»Kakšno srečanje, Janko!« je vzki-lal vikar. »No, da bom s teboj kdaj v istem kraju služboval! — O, ti pu-ščavnik skriti in tihi!«

Janko se je smehljaj. Srečanje mu je bilo drago, vendar ga ni navdalo e posebno živahnostjo: prišlo je preveč iznenada niti malo ga ni bil priča-koval.

»Dolgo se že nisva videla,« je ome-nil, »res dolgo.«

»Zato boš pa tudi dajal odgovor, kod si se skrival vsa ta leta,« je ve-selo govoril Marko. »Saj, če se dobro spominjam, sem te zadnjič gledal ta-kole ob blizu na Gomili, na svoji no-vi masi.«

Janko se je smehljaj in molčal.

»Več kaj,« je rekel vikar mirneje, »ko je videl, da prijatelj ni več oni ve-seli študent, kakršni je živel v nje-govih spominih,« priredi k meni, tam se bova lepo o vsem domače pomenila.

No, kdaj boš prišel?«

»Proti koncu tedna enkrat,« je za-mišljeno odgovoril Janko.

45. Slednjič se je izmotala iz zastora poslednja in Mičco je skoraj smeh posilil, ko jo je ugledala. Bila je debeluš-na. Čipke ob vratu in v za-pestjih so ji nemarno mahe-drale in sivkasta lasulja se ji je malce zasuknila, da so ji kodri cingljali visoko nad za-buhlim licem.

